הִלְכוֹת קְרִיאַת שְׁמַע סִימָן פג פד

ט מִרְדְּכִי שָׁם (סִי׳ פה).

אִם מַשְׁתִּינִין (ג) בָּהֶם לִפְעָמִים, אָסוּר לְהַרְהֵר בָּהֶם בְּדִבְרֵי תוֹרָה, כָּל שֶׁכֵּן לִקְרוֹת קְרִיאַת שְׁמַע (הגהות מיימוני (פ״ג מתו״ת ג)): **ה** * ט**בְּנֵי אָדָם שֶׁיֵּשׁ לָהֶם סַפְסָל** (ד) **נָקוּב וְנִפְנִין עָלָיו, מֻתָּר לִקְרוֹת** (יג) **קְרִיאַת שְׁמַע בְּנֶגְדּוֹ, כֵּיוָן שֶׁאֵין הַצּוֹאָה עַל הַנָּקָב וְגַם** * **אֵין הַגֶּרֶף תַּחַת הַנָּקָב, וְעוֹד, שֶׁהַנָּקָב תָּמִיד מְכֻסֶּה בְּדַף.** * (וְכָל מִי שֶׁקּוֹרֵא בְּמָקוֹם שֶׁאֵין קוֹרִין, (יד) חוֹזֵר וְקוֹרֵא) (מימוני פרק ג׳ (ס״ב)):

א שִׁבְּת י׳ (ע״א) וַהֲבִיאוֹ הָרַי״ף (יז:) וְרא״ש (סִי׳ נז) בְּסוֹף פֶּרֶק מִי שֶׁמֵּתוּ.

פד אִם מֻתָּר לִקְרוֹת בַּמְּרְחָץ. וּבוֹ סָעִיף אֶחָד:

א א**מְּרְחָץ חָדָשׁ** (א) **שֶׁלֹּא רָחֲצוּ בּוֹ** (ב) **מֻתָּר לִקְרוֹת בּוֹ,** (ג) [א] * **וּבְיָשָׁן, בְּבֵית הַחִיצוֹן שֶׁכָּל הָעוֹמְדִין שָׁם**

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

א [א] וּבְיָשָׁן. עַיִן בְּאֵר הֵיטֵב. וְעַיִן בְּשׁוּ״ת בֵּית יְהוּדָה סִימָן י׳. וְעַיִן בְּמַחֲזִיק בְּרָכָה (סק״ב)

ה (ד) נָקוּב. זֶה לְשׁוֹן בֵּית יוֹסֵף, כָּתַב הַמְּרְדְּכִי סוֹף פֶּרֶק מִי שֶׁמֵּתוּ (סִי׳ פה) אָמַר רַבְּרָם עוֹמֵד אָדָם כְּנֶגֶד בֵּית הַכִּסֵּא בְּרְחוֹק אַרְבַּע אַמּוֹת וְקוֹרֵא, נִשְׁאַלְתִּי עַל בְּנֵי אָדָם שֶׁיֵּשׁ לָהֶם סַפְסָל נָקוּב בְּחָדְרָם וְנִפְנִין עָלָיו אִם מֻתָּר לִקְרוֹת קְרִיאַת שְׁמַע, וְהִתַּרְתִּי לָהֶם, וְהֵבֵאתִי רְאָיָה מִכָּאן דְּכֵיוָן שֶׁאֵין צוֹאָה עַל הַנָּקָב וְגַם אֵין הַגֶּרֶף תַּחַת הַנָּקָב, וְעוֹד שֶׁהַנָּקָב תָּדִיר מְכֻסֶּה בְּדַף עַד כָּאן דִּבְרֵי הַמְּרְדְּכִי. וְכָתַב הַבַּיִת יוֹסֵף דְּסַפְסָל נָקוּב זֶה דִּין בֵּית הַכִּסֵּא יֵשׁ לוֹ, וּלְפִי זֶה צָרִיךְ לְהַרְחִיק מִמְּנוּ אַרְבַּע אַמּוֹת עַד כָּאן לְשׁוֹן הַבַּיִת יוֹסֵף. וְכָתַב הַטּ״ז (סק״ב) מַה שֶּׁכָּתַב הַבַּיִת יוֹסֵף אַרְבַּע אַמּוֹת זֶהוּ לְאַחֲרָיו, אֲבָל לְפָנָיו לֹא מוֹעִיל וְצָרִיךְ לְהַרְחִיק מִלְּא עֵינָיו, וְכֵן הָעֶלָּה הַמְּגַן אַבְרָהָם (סק״ה) דְּסַפְסָל נָקוּב דִּין בֵּית הַכִּסֵּא יֶשׁ שֶׁאֵין בּוֹ צוֹאָה יֵשׁ לוֹ, וְצָרִיךְ לְהַרְחִיק מִלְּפָנָיו מְלֹא עֵינָיו. וְעַל כֵּן יֵשׁ לְזַהֵר בְּאוֹתָן בָּתִּים שֶׁיֵּשׁ בְּתוֹכָם כִּסְאוֹת קְטַנִּים נְקוּבִים לְצֹרֶךְ הַיְלָדִים שֶׁבַּבַּיִת, שֶׁיִּהְיוּ מְכֻסִּים בְּשָׁעַת קְרִיאַת שְׁמַע וּדְבָרֵי תוֹרָה, אַף עַל פִּי שֶׁאֵין בָּהֶם צוֹאָה, אוֹ שֶׁיּוֹצִיאֵם מֵהַחֶדֶר שֶׁמִּתְפַּלֵּל שָׁם, ט״ז (שם). וּבְבֵאוּר הֵיטֵב אֲשֶׁר לְפָנַי כָּתַב בְּזֶה הַלְּשׁוֹן וְנִרְאֶה לִי לְהָקֵל מִמַּה שֶּׁכָּתַב בְּסָעִיף ד׳ וְדו״ק. עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וְכִנָּתָן, שֶׁרוֹצֶה לְדַמּוֹת דִּין זֶה לְדִין בֵּית הַכִּסֵּא שֶׁהוּא בַּחֲפִירָה בְּסָעִיף ד׳ עַיֵּן שָׁם, וְלֹא אוֹכֵל לְהָבִין, וּלְדִעְתִּי רְחוֹק זֶה מִזֶּה כִּרְחוֹק מִזְרָח מִמַּעֲרָב וְקַל לְהָבִין. צוֹאָה בְּמַיִם לֹא נִתְבַּשֵּׁל אֶלָּא אִם כֵּן בְּמַיִם עֲכוּרִים, הַגַּהַת הָרַי״ף, עַיֵּן לְעֵיל סִימָן ע״ו סָעִיף קָטָן ח׳, וְהַמְּגַן אַבְרָהָם הֵבִיאוֹ שָׁם בְּסָעִיף קָטָן ט׳, וּבְבֵאוּר הֵיטֵב אֲשֶׁר לְפָנַי כָּתַב וְאת בְּשֵׁם מְצָאתִי, וְנֶעְלָם מִמֶּנּוּ אִי דִּבְרֵי הַמְּגַן אַבְרָהָם בְּסִימָן ע״ו מַה שֶּׁכָּתַב:

א (ג) וּבְיָשָׁן. אַף עַל פִּי שֶׁעַכְשָׁו אֵין שָׁם אָדָם, שׁ״ס וּבַיִת יוֹסֵף. וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן מ״ה סָעִיף קָטָן ג׳ שֶׁכָּתַבְתִּי שָׁם בְּשֵׁם הַמְּגַן אַבְרָהָם (סק״ב) דִּבְמִקְוֶה מַתִּיר כְּשֶׁאֵין שָׁם אָדָם עַיֵּן שָׁם.

בֵּאוּר הַלָּכָה

אֲמוֹת, כֵּן מוֹכֵחַ מֵהַמְּגַן אַבְרָהָם (סק״א) וְכֵן כָּתַב הַגְּרַ״ז (ס״ה) וּמִנְחַת שְׁמוּאֵל (ברכות כו. הלכה ברורה ד״ה עומד) וּשְׁאָרֵי אֲחָרוֹנִים:

ה * בְּנֵי אָדָם שֶׁיֵּשׁ לָהֶם וְכוּ׳. עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס״ק יג) **מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ לְעִנְיַן כִּסֵּא קָטָן הַנָּקוּב. וְאִם הַקָּטָן שֶׁנַּעֲשָׂה בִּשְׁבִילוֹ הַכִּסֵּא הַזֶּה [שָׁקוֹרִין שְׁטוּיְעלְקְ״ע] לֹא הִגִּיעַ עֲדַיִן לְשִׁעוּר שֶׁצּוֹאָתוֹ יְהֵיָה אֲסוּרָה מִן הַדִּין, וּשְׁאָרֵי קְטַנִּים לֹא עָמְדוּ בּוֹ, לְכַאוֹרָה יֵשׁ לְהָקֵל בּוֹ שֶׁלֹּא לְהַצְטָרֵךְ לְהַרְחִיק מִמֶּנּוּ אִם אֵין רֵיחַ רַע מַגִּיעַ מִמֶּנּוּ. וּבְלֹאוֹ הָכִי יֵשׁ לְעַיֵּן בְּדִין הַכִּסֵּא הַזֶּה שֶׁל קְטַנִּים, דַּהֲלֹא עִקַּר מַלְאכְתּוֹ נַעֲשָׂה לְצַמִּידַת הַתִּינוֹק, רַק שֶׁבְּדֶרֶךְ אַגַּב עוֹשֶׂה גַּם כֵּן צָרְכָיו שָׁם, וְאִם כֵּן לְכַאוֹרָה דּוֹמֶה זֶה לְדִינוֹ שֶׁל דֶּרֶךְ הַחַיִּים** (סכ״ו) **שֶׁהֲבֵאתִי בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה, דְּיֵשׁ לְהָקֵל בּוֹ אִם הוּא נָקִי מִצּוֹאָה וְאֵינוֹ מַגִּיעַ מִמֶּנּוּ רֵיחַ רַע.** וְכָבוֹד הָיִיתִי לוֹמַר דְּכֵנָנַת הַטּ״ז (סק״ג) מַה שֶּׁכָּתַב כִּסֵּא קָטָן הַנָּקוּב אֵינוֹ עַל מַה שֶּׁאָנוּ קוֹרִין [שְׁטוּיְעלְקְ״ע], אֶלָּא מַמָּשׁ עַל כִּסֵּא שֶׁנַּעֲשָׂה כְּמוֹ סַפְסָל נָקוּב וּכְדֵי שֶׁיַּעֲשֶׂה בּוֹ הַקָּטָן צָרְכָיו, אֲבָל מִדִּבְרֵי שְׁלָחָן שְׁלֹמֹה לֹא מִשְׁמַע כֵּן, **וְצָרִיךְ עִיּוּן. וּבְלֹאוֹ הָכִי נִכּוֹן לְהַחְמִיר וּלְכִסּוֹת [הַשְּׁטוּיְעלְקְ״ע] בְּעֵת דִּבְרֵי תוֹרָה, שְׁאֵינוֹ מֻצּוּי שֶׁיִּהְיֶה נָקִי לַגַּמְרֵי כְּדִין מְצוֹאָה,** וְלִפְעָמִים יֵשׁ עָלָיו צוֹאָה:

*** אֵין הַגֶּרֶף תַּחַת הַנָּקָב. וְאִם הַגֶּרֶף תַּחַת הַנָּקָב, וְכָל שֶׁכֵּן כְּשֶׁהַצּוֹאָה מֻנַּח עַל הַקַּרְקַע תַּחַת הַסַּפְסָל, לְכוֹלֵי עָלְמָא דִּינוֹ כְּבֵית הַכִּסֵּא וְאָסוּר לְפָנָיו כְּמִלֹּא עֵינָיו וּלְאַחֲרָיו אַרְבַּע אַמּוֹת מִמָּקוֹם שֶׁכָּלָה הֲרִיחַ רַע. אַף יֵשׁ לְעַיֵּן, דְּאוּלַי עַל יְדֵי זֶה כָּל הַחֶדֶר דִּינוֹ כְּבֵית הַכִּסֵּא, וְאָסוּר אַף מִלְּאַחֲרָיו בְּכָל הַחֶדֶר אַף אִם הוּא גָּדוֹל,** וְכֵן מַשְׁמַע בְּחַיֵּי אָדָם כְּלַל ג׳ דִּין י׳ לְפִי מַה שֶּׁמְּפֹרָשׁ דִּבְרֵי הַמְּרְדְּכִי, וְכֵן כָּתַב הָאֲלִיָּה רַבָּה (סק״ז). וְאַף דְּאָפְשָׁר לוֹמַר דִּלְפִי מַסְקָנַת הָאֲלִיָּה רַבָּה שָׁם דִּמְפֹרָשׁ (כְּהַפְּרִישָׁה [כְּהַדְּרִישָׁה] (סק״א) תּוּ אֵין אָנוּ צְרִיכִין לְכָאוֹר זֶה בְּדִבְרֵי הַמְּרְדְּכִי, מִכָּל מָקוֹם אָפְשָׁר דְּלֹא חָזַר מִזֶּה הַדִּין, **וְכֵן מַשְׁמַע לְכַאוֹרָה מֵהַמְּגַן אַבְרָהָם** סָעִיף קָטָן א׳, **דְּאָפְלוּ בְּחֶדֶשׁ אַסַר כָּל הַשֶּׁטַח שֶׁבְּתוֹךְ הַמְּחִצּוֹת** וְכָל שֶׁכֵּן בְּיָשָׁן, וּמֵהַבַּיִת יוֹסֵף וְהַפְּרִישָׁה שֶׁהֵבִיא הַחַיֵּי אָדָם (שם) אֵין רְאָיָה לְהַמְעַיֵּן בְּפְרִישָׁה, וּמַה שֶּׁהֵבִיא מִדִּבְרֵי הַטּ״ז (סק״ג), עַיֵּן בְּלְבוּשֵׁי שָׁרָד (סק״ב). **וְאָפְשָׁר דְּאַם הַחֶדֶר הַהוּא מְיֻחָד גַּם לִשְׁאָר דְּבָרִים, לְכוֹלֵי עָלְמָא אֵין דִּין כָּל הַחֶדֶר כְּבֵית הַכִּסֵּא,** דּוּמְיָא דְּמַה שֶּׁהַקִּיל הַמְּגַן אַבְרָהָם בְּסִימָן פ״ז סָעִיף קָטָן א׳ לְעִנְיַן גֶּרֶף, **וְכָל דְּבָרֵינוּ הוּא לְאַחַר אַרְבַּע אַמּוֹת מִמָּקוֹם שְׁכָּלָה הֲרִיחַ, וּבְתוֹךְ שִׁעוּר זֶה לְכוֹלֵי עָלְמָא דִּינוֹ כְּבֵית הַכִּסֵּא מִן הַתּוֹרָה.** וְרַע הַמַּעֲשֶׂה שֶׁרָאִיתִי בְּבֵית קְלֵי הַדַּעַת, שֶׁהָיָה לוֹ חֶדֶר מְיֻחָד לִפְנוֹת שָׁם, וְהַגֶּרֶף תַּחַת הַסַּפְסָל, וְהָרֵיחַ רַע הָיָה מַגִּיעַ בְּכָל הַחֶדֶר, וּבְאוֹתוֹ הַחֶדֶר הָיוּ קְבוּעִים הַסְּפָרִים שֶׁלּוֹ, וְקָרִיתִי עָלָיו הַמִּקְרָא הַזֶּה כִּי דְּבַר ד׳ בָּזָה, וְשִׁקְלֵיהּ לְמַטְרְפְסִיהּ, שֶׁהָיָה לוֹ בֵּן יוֹצֵא לְתַרְבּוּת רָעָה וְחָמְנָא לִיצְלָן, וְנִתְחַלֵּל גַּם גּוּפוֹ עַל הַבְּרִיּוֹת בְּשֶׁכֵּיל זֶה, וּכְמֵאמַר הַתָּנָא בְּאָבוֹת (פ״ד מ״ז) כָּל הַמְחַלֵּל אֶת הַתּוֹרָה גּוּפוֹ מְחֻלָּל עַל הַבְּרִיּוֹת:

*** וְכָל מִי שֶׁקּוֹרֵא וְכוּ׳ חוֹזֵר וְקוֹרֵא.** עַיֵּן בְּחִדּוּשֵׁי רַבִּי עֲקִיבָא אֵיגֶר שֶׁכָּתַב דְּלְעִנְיַן **מִי רַגְלִים, כֵּיוָן שֶׁהוּא מִדְּרַבָּנָן בִּדְיֵעֲבַד אֵינוֹ חוֹזֵר, וּבְסֹפֶר שְׁלָחָן שְׁלֹמֹה** (ס״ג) **וּבִדְבָרֵי הַגְּרַ״ז** (ס״ב) **לֹא מִשְׁמַע כֵּן, וּמִדִּבְרֵי הַמְּגַן אַבְרָהָם לְעֵיל בְּסוֹף סִימָן ע״ו** (ס״ק יג) **גַּם כֵּן אֵין כָּל כָּךְ רְאָיָה, דְּכוּלָּהּ עַל מָה שֶׁכָּתַב בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ בְּמִצְעָן בְּמָקוֹם שֶׁהָיָה רְאוּי לְהִסְתַּפֵּק, אֲבָל לֹא בְּשֶׁיָּדַע מִתְּחִלָּה,** וְקִצֵּר בִּלְשׁוֹנוֹ כְּדַרְכּוֹ, **וְעַיֵּן מַה שֶׁכָּתַבְתִּי לְקַמָּן בְּסִימָן קפ״ה בְּבֵאוּר הֲלָכָה** (ד״ה אם בירך):

א * וּבְיָשָׁן בְּבֵית הַחִיצוֹן וְכוּ׳. כִּי דַּרְכָּם הָיָה שֶׁאַחַר שֶׁלְּבֵשׁ חֲלוּקוֹ בְּבֵית הָאֻמְצָעִי הָיָה יוֹצֵא לְבֵית הַחִיצוֹן לִגְמֹר שָׁם הַלְּבִישָׁה [רַשׁ״י (שבת י. ד״ה מרחצאות)].

בְּאֵר הַיֵּטֵב

ד (ג) בָּהֶם. נִרְאֶה דְּמִכָּל מָקוֹם אֵין לָזֶה דִּין בֵּית הַכִּסֵּא לְעִנְיַן הַרְחָקָה מִכְּנֶגְדּוֹ כְּדִלְעֵיל, דְּהָא בְּמֵי רַגְלַיִם אֵין אִסּוּר מִן הַתּוֹרָה אֶלָּא כְּנֶגֶד הַקִּלּוּחַ לְבַד, ט״ז (סק״ב):

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

לַגַּמָּא שֶׁמַּשְׁתִּינִים שָׁם. וְכָתַב הַטַּ״ז (סק״ב) דְּמִכָּל מָקוֹם לְמֻחְצוֹת בֵּית הַכִּסֵּא הַזֶּה אֵין לָהֶם דִּין מְחִיצוֹת בֵּית הַכִּסֵּא לְהַרְחִיק מֵהֶן מִכְּנֶגְדָּן, וְכַנַּ״ל בְּסָעִיף קָטָן ה׳, דְּהָא בְּמֵי רַגְלַיִם אֵין אִסּוּר מִן הַתּוֹרָה אֶלָּא כְּנֶגֶד הַקִּלּוּחַ לְבַד, וְאַחַר שֶׁנָּפַל עַל הָאָרֶץ אִסּוּרוֹ רַק מִדְּרַבָּנָן, וְאֵין מְחִיצוֹת אֵלּוּ נִקְרָאִים בִּשְׁבִיל זֶה מְחִיצוֹת בֵּית הַכִּסֵּא. וְנִרְאֶה דְּאוֹתָן הַמְּקוֹמוֹת שֶׁנּוֹהֲגִין לַעֲשׂוֹת מָקוֹם מְיֻחָד לְהִשְׁתַּנּוֹת לַכֹּל, וְיָדוּעַ שֶׁאוֹתָן הַמְּקוֹמוֹת מְסֹרָיחִין מְאֹד, גַּם עַל מְחִיצוֹתֵיהֶן יֵשׁ שָׁם בֵּית הַכִּסֵּא לְכָל דִּינָיו, דּוּמְיָא דְּעֵבִיט שֶׁל מֵי רַגְלַיִם שֶׁמְּבֹאָר [בְּסִימָן פ״ז] בְּהָרַבֵּה פּוֹסְקִים דְּאִסּוּרוֹ מִן הַתּוֹרָה, וְאַף עַל גַּב דְּמֵי רַגְלַיִם עַצְמָן אֵינָן אֶלָּא מִדְּרַבָּנָן, מִכָּל מָקוֹם כֵּיוָן שֶׁהוּא מְיֻחָד לָזֶה הוּא מְסֹרָיחַ בְּיוֹתֵר וְחָמִיר טְפֵי, וְהָכָא נָמֵי דְּכוּתָיהּ. וְעַיֵּן בְּסִימָן ע״ט בְּפָרֵי מִגְדִּים (מש״ז סק״א)

ה (יג) קְרִיאַת שְׁמַע בְּנֶגְדּוֹ. (יח) סְבִירָא לֵיהּ דְּאֵין לוֹ דִּין בֵּית הַכִּסֵּא יָשָׁן, דְּקַיְימָא לָן דְּאִסּוּר לְפָנָיו בְּמִלֹּא עֵינָיו אֲפִלּוּ פָּגִּי מִמֶּנּוּ הַצּוֹאָה, אֶלָּא רַק דִּין בֵּית שֶׁהַזְּמִינוּ לְבֵית הַכִּסֵּא הַמְבֹאָר בְּסָעִיף ב׳, כֵּיוָן שֶׁאֵין עָלָיו צוֹאָה מֵעוֹלָם, וְהַגֶּרֶף אֵין עוֹמֵד תַּחְתָּיו כִּי אִם בְּעֵת הַצָּרָךְ. אֲבָל (יט) הָרְבֵּה אַחֲרוֹנִים חוֹלְקִין עָלָיו וּסְבִירָא לְהוּ דְּיֵשׁ לוֹ דִּין בֵּית הַכִּסֵּא יָשָׁן, כֵּיוָן שֶׁנִּפְנִין עָלָיו, וְעַל כֵּן צָרִיךְ לְזַהֵר כְּשֶׁרוֹצֶה לִקְרוֹת קְרִיאַת שְׁמַע וּלְהִתְפַּלֵּל אוֹ לְדַבֵּר אֵיזֶה דִּבְרֵי קְדֻשָּׁה, שֶׁיּוֹצִיא הַכִּסֵּא מֵהַבַּיִת, אוֹ שֶׁיַּעֲמִידוּהוּ מִלְּאַחֲרָיו אַרְבַּע אַמּוֹת, אוֹ שֶׁיְּכַסֶּה כָּל הַכִּסֵּא בְּבֶגֶד אוֹ בְּדָבָר אַחֵר, וַאֲפִלּוּ הוּא נָקִי וְאֵין בּוֹ רֵיחַ רַע וְאֵין הַגֶּרֶף עוֹמֵד תַּחְתָּיו וּמְכֻסֶּה לְמַעְלָה הַנָּקָב בְּדַף. וְכֵן יֵשׁ (כ) לְזַהֵר בְּאוֹתָן בָּתִּים שֶׁיֵּשׁ בְּתוֹכָם כִּסְאוֹת קְטַנִּים נְקוּבִים לְצֹרֶךְ הַיְלָדִים שֶׁבַּבַּיִת, שֶׁיִּהְיוּ מְכֻסִּים בְּבֶגֶד בְּשָׁעַת קְרִיאַת שְׁמַע וּדְבָרֵי תוֹרָה אַף עַל פִּי שֶׁאֵין בָּהֶם צוֹאָה, אוֹ שֶׁיּוֹצִיאֵם מֵהַחֶדֶר שֶׁמִּתְפַּלֵּל שָׁם דִּבְרֵי קְדֻשָּׁה, וּבִפְרָט כִּי הַקָּטָן רָגִיל לְלַכְלֵךְ הַכִּסֵּא בְּעֵת שֶׁהוּא נִפְנָה, וּלְכָלֵי עָלְמָא יֵשׁ עָלָיו שֵׁם בֵּית הַכִּסֵּא אַף בְּעֵת שֶׁהוּא נָקִי. כָּתַב בְּדַרְכֵי הַחַיִּים (סכ״ו) לְעִנְיַן סַפְסָל נָקוּב, דְּאִם הַסַּפְסָל מְיֻחָד לִישִׁיבָה כְּמוֹ כִּסֵּא שֶׁמְּיֻחָדִין לִישִׁיבָה, וּמְכֻסֶּה בְּכַר, וּכְשֶׁצָּרִיךְ לְהַדֵּבֶר מֵסִיר הַכַּר שֶׁעָלָיו וְנִפְנִין עַל הַכְּלִי הַנְּצָבֻת שָׁם, שֶׁיֵּשׁ לְהַתִּיר לִקְרוֹת וּלְהִתְפַּלֵּל בְּעֵת שֶׁהוּא מְכֻסֶּה בְּכַר אַף אִם אֵין מְכֻסֶּה בְּדָבָר אַחֵר כְּלָל, דְּאֵין עָלָיו שֵׁם בֵּית הַכִּסֵּא, עַיֵּן שָׁם טַעֲמוֹ. וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ עוֹד בָּזֶה: **(יד) חוֹזֵר וְקוֹרֵא.** עַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד״ה וכל מי):

א (א) שֶׁלֹּא רָחֲצוּ בּוֹ. פָּרוּשׁ אֲפִלּוּ פַּעַם אֶחָד, דְּאִי רָחֲצוּ, תּוּ הָוֵי לֵיהּ כְּמֻרְחָץ יָשָׁן לְכָל דִּינָיו, מֵאַחַר דְּהָיָה בּוֹ הַזְמָנָה וּמַעֲשֶׂה: **(ב) מֻתָּר לִקְרוֹת.** וְאַף עַל גַּב דִּבְבֵית הַכִּסֵּא קַיְימָא לָן לְעֵיל בְּסִימָן פ״ג סָעִיף

שַׁעַר הַצִּיּוּן

ה (יח) כֵּן פָּרַשׁ (הַפְּרִישָׁה) [הַדְּרִישָׁה] (סק״א) וְהָאֲלִיָּה רַבָּה (סק״ז) וְהַמִּשְׁבְּצוֹת זָהָב (סק״ג) וְהַמַּאֲמָר מָרְדְּכַי (סק״ה) אֶת דַּעַת הַמְחַבֵּר: **(יט)** הַטַּ״ז (סק״ג) וְהַמְּגַן אַבְרָהָם (סק״ה). וְכֵן כָּתַב הָאֲלִיָּה רַבָּה (סק״ז) דְּיֵשׁ לְהַחְמִיר לְמַעֲשֶׂה וְכֵן כָּתַב הַגְּרַ״ז (סי״ה) וְהַדֶּרֶךְ הַחַיִּים (סכ״ו) וְהַחַיֵּי אָדָם (כלל ג סי״ב): **(כ)** ט״ז (שם) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים:

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הִלְכוֹת קְרִיאַת שְׁמַע סִימָן פד

לְבוּשִׁים מֻתָּר, וּבָאֻמְצָעִי שֶׁקְּצָת הָעוֹמְדִין שָׁם לְבוּשִׁים (ג) **וְקְצָת עֲרוּמִים, יֵשׁ שָׁם שְׁאֵילַת שָׁלוֹם** (ד) **אֲבָל לֹא קְרִיאַת שְׁמַע וּתְפִלָּה.** הַגָּהָה: וּמֻתָּר (ה) לְהַרְהֵר שָׁם בְּדִבְרֵי תוֹרָה (ר"ן פרק קמא דשבת (ד: ד"ה מקום) ופרק כל הצלמים (ע"ז יט: ד"ה מנלן)), * **וּבַפְּנִימִי שֶׁכֻּלָּם עוֹמְדִים שָׁם עֲרוּמִים,** (ו) **אֲפִלּוּ שְׁאֵילַת שָׁלוֹם** (ז) [ב] **אָסוּר.** (וְאָסוּר (ז) לַעֲנוֹת אָמֵן בְּבֵית הַמֶּרְחָץ) (ר"ן פרק כירה (יט. ד"ה ומסתברא)):

בַּאֵר הֵיטֵב

וְטָ"ז (סק"ב) כָּתַב כָּאן דְּהַהֶפְסֵד בֵּית הַטְּבִילָה יֵשׁ לוֹ מַמָּשׁ דִּין בֵּית הָאֻמְצָעִי שֶׁל הַמֶּרְחָץ, וּלְכַתְּחִלָּה אֵין לְבָרֵךְ שָׁם שׁוּם בְּרָכָה רַק בִּרְכַּת הַטְּבִילָה הִיא הַכְּרָחִית שֶׁשָּׁיְכָא לְטְבִילָה, אֲבָל בְּמַיִם מֻתָּר בְּכָל בְּרָכוֹת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב לְעִנְיַן קְרִיאַת שְׁמַע בְּסִימָן ע"ד (ס"ב) דְּמֻתָּר בָּעֲכוּרִים אוֹ בִּצְלוּלִים אִם אֵין לִבּוֹ בְּתוֹךְ הַמַּיִם. וְעַיֵּן יַד אַהֲרֹן (הגה"ט) וּפְרִי חָדָשׁ סִימָן פ"ה (סק"ב) [וְעַיֵּן בְּסֶפֶר אֵלִיָּהוּ רַבָּה (סק"א) פְּלִפּוּל אֹרַךְ מִזֶּה]: (ג) **אסור.** דְּשָׁלוֹם שְׁמוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא. וְהוּא הַדִּין בַּמְּבוֹאוֹת הַמְטֻנָּפוֹת אָסוּר בִּשְׁאֵילַת שָׁלוֹם. וְאָדָם שֶׁשְּׁמוֹ שָׁלוֹם, הַשֵּׁ"ז (סק"ג) מֵתִיר לְהַזְכִּיר שְׁמוֹ בְּבֵית הַמֶּרְחָץ וּבְבֵית הַכִּסֵּא, דְּאֵין מִתְכַּוְּנִין אֶלָּא עַל אוֹתוֹ אָדָם, וּבֵ"ח (ס"א) וּמָגֵן אַבְרָהָם (סק"ב) סְבִירָא לְהוּ דְּאָסוּר, אֲבָל בִּלְשׁוֹן לַ"ז שְׁרֵי לְקָרוֹתוֹ. וּפְרִי חָדָשׁ בְּסִימָן זֶה (ד"ה אפילו) חוֹלֵק עַל הַבֵּ"ח, וּסְבִירָא לֵיהּ דְּשֵׁם שָׁלוֹם אָסוּר לְקָרוֹתוֹ אֲפִלּוּ בִּלְשׁוֹן לַ"ז עַיֵּן שָׁם, אֲבָל מִי שֶׁשְּׁמוֹ שִׁמְשׁוֹן מֻתָּר, עַיֵּן שָׁם בְּסִימָן פ"ה (סק"ב). אִם שְׁאֵל לוֹ אָדָם דָּבָר הֲלָכָה, אָסוּר לוֹמַר לוֹ אֵין מְשִׁיבִין בְּמֶרְחָץ, וּבְבֵית הָאֻמְצָעִי שָׁרֵי לוֹמַר כֵּן. הָרוֹצֶה לְשַׁחוֹת בְּבֵית הַמֶּרְחָץ, יְבָרֵךְ בְּחוּץ עַל מִנַּת לְשַׁחוֹת בְּפָנִים:

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

בְּשֵׁם מוֹר וּקְצִיעָה (הגה"ט ד"ה בפנימי) לְעָרְעֵר עַל הַמִּנְהָג שֶׁהַנָּשִׁים מְבָרְכוֹת בְּמָקוֹם שֶׁרוֹחֲצוֹת שָׁם בְּבֵית הַטְּבִילָה בְּחַמִּין, דְּאַסוּרוֹת, אֶלָּא (לְבָרֵךְ) [תְּבָרֵךְ] קֹדֶם שֶׁתִּכָּנֵס, וְלֹא תַּפְסִיק בְּדִבּוּר, וּמַחֲזִיר בְּרָכָה כָּתַב דְּכֵינָן שֶׁעַל הֹרֶב יַפְסִיקוּ בִּזְמַן כָּזֶה שֶׁאֵינוֹ קָצָר, סָמְכוּ עַל הַשֵּׁ"ז (סק"ב) דְּחִשּׁוּב דִּיעֲבַד עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן בְּקָנִים מֵאֵירוּת חֵלֶק א' סִימָן פ"ז שֶׁאִם עָשׂוּ שָׁנוּי מֵעֲשֵׂה בְּגוּפוֹ שֶׁל מֶרְחָץ וְעָקְרוּ הַתָּנוּר וְכֵיוֹצֵא וַעֲשָׂאוּהוּ בַּיִת, מֻתָּר לְדוּר וּלְבָרֵךְ וּלְהַנִּיחַ בְּפִתְחוֹ מְזוּזָה עַיֵּן שָׁם: **[ב] אָסוּר.** עַיֵּן בְּאֵר הֵיטֵב. וְעַיֵּן בְּבְכוֹר שׁוֹר בְּחִדּוּשֵׁי סַנְהֶדְרִין דַּף ס"ה (ע"א) שֶׁכָּתַב בִּישׁוּב דִּבְרֵי הַפ"ח, וְהֵבִיא רְאָיָה לִדְבָרָיו, וּמַסִּיק שֶׁהִעֶתֶק כְּדִבְרֵי הַפ"ח, וְצָרִיךְ לִזָּהֵר מִלִּקְרֹא אָדָם שֶׁשְּׁמוֹ שָׁלוֹם בְּבֵית הַמֶּרְחָץ וּבֵית הַכִּסֵּא, כִּי אִם כְּפֵרוּשׁוֹ בִּלְשׁוֹן לַ"ז, וְעַיֵּן שָׁם מַה שֶּׁכָּתַב עַל דִּבְרֵי הַשֵּׁ"ס דְּסוֹטָה (י.) גַּבֵּי שִׁמְשׁוֹן. וְעַיֵּן מַה שֶּׁכָּתַב בְּשׁוּ"ת בֵּית אֶפְרַיִם חֵלֶק אֶבֶן הָעֵזֶר סִימָן פ"ו דַּף קס"ב עַמּוּד ב' בְּבֵאוּר דִּבְרֵי הַתּוֹסָפוֹת בְּשַׁבָּת דַּף י' (ע"ב ד"ה דמתרגמינן) אֲהָא דְּשֵׁם גּוּפֵיהּ אִקְרֵי שָׁלוֹם, וְעַל דִּבְרֵי הַכֶּפֶל מִשְׁנָה (פ"ג ה"ח) וְלֶחֶם מִשְׁנָה (ה"ד) עַל הָרַמְב"ם שֶׁהִשְׁמִיט הַדִּין דְּאֵין שְׁאֵילַת שָׁלוֹם בְּמֶרְחָץ, וּכְדִבְרֵי הַנְּקוּדוֹת הַכֶּסֶף בְּיִרְאָה דְּעָה סִימָן (רס"ה) [רע"ן] (ד"ה שם בש"ך ס"ק ט"ז) עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן רע"ו (סי"ג) שֶׁלֹּא לִכְתֹּב שָׁלוֹם שָׁלוֹם, וּבְכַרְכֵּי יוֹסֵף סִימָן פ"ה (סק"ט) כָּתַב דְּרָכָהּ דְּעָלְמָא אֵין נִזְהָרִים, וְעַיֵּן שָׁם שֶׁהֵבִיא מֵחִדּוּשֵׁי הָרִיטְבָ"א שֶׁכָּתַב יָד (י: ד"ה אבל) בְּשֵׁם הַתּוֹסָפוֹת דְּשָׁלוֹם מִשְּׁמוֹת נִמְחָקִים וְאֵין נִזְהָרִין לְכָתְבוֹ בְּשִׁטָּרוֹת שֶׁל רְשׁוּת, וְכֵן כָּתַב הָרַא"ש בְּתִשׁוּבָה כְּלָל ג' (סי' טו), וּבְרַ"ן בְּחִדּוּשֵׁי שַׁבָּת כָּתַב יָד (י: ד"ה אסור) כָּתַב מִשּׁם רַבֵּנוּ יְחִיאֵל שֶׁאָסוּר לִכְתֹּב שָׁלוֹם בְּאֶגֶּרֶת הָרְשׁוּת שֶׁמְּצוּי לִזָּרֵק בָּאַשְׁפּוֹת. וְעַיֵּן בְּתִשְׁבֵּ"ץ חֵלֶק א' סִימָן קע"ז וּבְשׁוּ"ת הָרַשְׁבָּ"ש סִימָן רס"ז וּבְרַשְׁבָּ"ש חֵלֶק ב' סִימָן ר"כ וּבְשׁוּ"ת זֶקֶן אַהֲרֹן סִימָן ע"ב וְסִימָן קפ"ח: וְכֵן אָנוּ נוֹהֲגִין שֶׁלֹּא לִכְתֹּב שָׁלוֹם שָׁלֵם עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וְעַיֵּן בְּתִשְׁבֵּ"ץ חֵלֶק א' סִימָן קע"ז וּבְשׁוּ"ת הָרַשְׁבָּ"ש סִימָן רס"ז וּבְרַשְׁבָּ"ש חֵלֶק ב' סִימָן ר"כ וּבְשׁוּ"ת זֶקֶן אַהֲרֹן סִימָן ע"ב וְסִימָן קפ"ח:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

ב' דְּאָסוּר עַל יְדֵי הַזְּמָנָה בְּעָלְמָא, (ה) שֶׁאֲנִי בֵּית הַכִּסֵּא דְּמָאיס טְפֵי: (ג) **וּקְצָת עֲרוּמִים.** יֵשׁ אוֹמְרִים (ו) דַּאֲפִלּוּ אִם עַכְשָׁו כֻּלָּם לְבוּשִׁים אוֹ שָׁאֵין שָׁם אָדָם כְּלָל, מִכָּל מָקוֹם כֵּיוָן דְּהַבַּיִת מְיֻחָד לִהְיוֹת בּוֹ עֲרוּמִים וּלְבוּשִׁים קְצָת, א]דִּין מֶרְחָץ עָלָיו. (ז) וְיֵשׁ מְקִלִּים בָּזֶה, (ז) וּלְדִבְרֵיהֶם בַּחֲדָר שֶׁדֶּר שָׁם הַבַּעַל וּבְנֵי אָדָם עוֹמְדִים שָׁם גַּם כֵּן עֲרוּמִים, שָׁרֵי לוֹמַר דִּבְרֵי תוֹרָה וּקְדוּשׁ וּתְפִלָּה בְּאֵין שָׁם אָדָם. וְכָל זֶה לְעִנְיַן בֵּית הָאֻמְצָעִי, אֲבָל בֵּית הַפְּנִימִי שֶׁכֻּלָּם עוֹמְדִים שָׁם עֲרוּמִים וְרוֹחֲצִין שָׁם, הוּא מָאוּס טְפֵי וּלְכֻלֵּי עָלְמָא דִּינוֹ כְּבֵית הַכִּסֵּא, וְאָסוּר אֲפִלּוּ אֵין שָׁם אָדָם, וַאֲפִלּוּ הָיְתָה דַּרְכּוֹ שֶׁל אוֹתוֹ הַמֶּרְחָץ לִרְחֹץ בּוֹ רַק בְּיָמוֹת הַחַמָּה וּבְיָמֵי הַחֹרֶף הוּא סָגוּר, מִכָּל מָקוֹם (ה) גַּם אָז כָּל דִּינֵי מֶרְחָץ עָלָיו, דִּלְא נָעֲקַר עֲדַיִן שְׁמוֹ מִמֶּנּוּ. (ו) אַף אִם עָשׂוּ שִׁנּוּי מַעֲשֶׂה בְּגוּפוֹ, כְּגוֹן שֶׁעָקְרוּ שָׁם תַּנּוּרוֹ וְכֵיוֹצֵא בּוֹ וְעָשׂוּהוּ בֵּית דִּירָה, מֻתָּר לוֹ לְהַנִּיחַ בְּפִתְחוֹ מְזוּזָה וּלְבָרֵךְ עָלֶיהָ וְלִקְרוֹת וּלְהִתְפַּלֵּל שָׁם, וְכֵן הַדִּין לְעִנְיַן בֵּית הַכִּסֵּא: (ד) **אֲבָל לֹא וכו'.** וְכֵן כָּל הַבְּרָכוֹת וְדִבְרֵי תוֹרָה אָסוּר שָׁם (ז). וּמִשְׁמַע מִדִּבְרֵי הַטַּ"ז (סק"ב) דְּדִבְרֵי הַשֵּׁבַח אִם בָּרַךְ שָׁם אֵינוֹ חוֹזֵר וּמְבָרֵךְ, וְכֵן בְּקָרִיאַת שְׁמַע אֵין חוֹזֵר וְקוֹרֵא אַף אִם הָיָה נִמְצָא שָׁם אָדָם עָרֹם בַּבַּיִת הָאֻמְצָעִי אַף בְּאֹפֶן שֶׁלֹּא עָמַד נִגְדּוֹ בְּעֵת הַקְּרִיאָה אוֹ כְּגוֹן שֶׁהֶחֱזִיר פָּנָיו וְגוּפוֹ מִמֶּנּוּ, דְּאִי לָאו הָכִי חוֹזֵר וְקוֹרֵא מִטַּעַם שֶׁקָּרֵב נֶגֶד עֶרְוָה [פְּרִי מְגַדִּים (משז"ז סק"ג)]. וּלְעִנְיַן בֵּית הַטְּבִילָה מַסִּיק הַטַּ"ז דְּכָל דִּינוֹ כְּבֵית אֻמְצָעִי שֶׁל מֶרְחָץ, וְאֵין לְבָרֵךְ שָׁם שׁוּם בְּרָכָה, רַק בִּרְכַּת הַטְּבִילָה שֶׁהִיא הֶכְרְחִית שָׁם כְּדִיעֲבַד הִיא חֲשׁוּבָה, וְכָל זֶה אִם הַמְּבָרֵךְ אֵינֶנּוּ עָרֹם וְגַם שֶׁלֹּא יַעֲמֹד נֶגֶד עֲרָמוֹת בְּעֵת הַבְּרָכָה, דְּאָז אָסוּר מִטַּעַם עֶרְוָה אִם לֹא שֶׁהֶחֱזִיר פָּנָיו וְגוּפוֹ מֵהֶן, וְהוּא הַדִּין בְּכָל זֶה בְּאִשָּׁה הַמְבָרֶכֶת בְּבֵית הַטְּבִילָה. וּבִפְרִי מְגַדִּים (משז"ז סק"ב) כָּתַב דְּיוֹתֵר טוֹב שֶׁתְּבָרֵךְ בַּמַּיִם, [וְעַיֵּן לְעֵיל בְּסִימָן ע"ד סָעִיף קָטָן ט"ז שֶׁכָּתַב דְּטוֹב שֶׁתְּעַכְּרֵן בְּרִגְלֶיהָ שֶׁלֹּא יִהְא אֵיבָרֶיהָ נִרְאִין בְּהַמַּיִם], וְהַטַּעַם, דְּשָׁם בִּמְקוֹם הַמַּיִם יוֹתֵר מִסְתַּבֵּר דְּאֵינוֹ נֶחְשָׁב כְּבֵית אֻמְצָעִי שֶׁל מֶרְחָץ, וּפְשׁוּט דְּגַם שָׁם צְרִיכָה בְּעֵת הַבְּרָכָה לְהַחֲזִיר פָּנֶיהָ וְגוּפָהּ מִנָּשִׁים הָעֲרֻמוֹת הָעוֹמְדוֹת שָׁם בְּבֵית הַטְּבִילָה, כִּדְמוּכָח לְעֵיל בְּסִימָן ע"ט סָעִיף ב' עַיֵּן שָׁם. וְהִנֵּה לְפִי דַּעַת הַטַּ"ז אַף כְּשֶׁאֵין שָׁם אָדָם עָרֹם, אֵין לְבָרֵךְ שָׁם בְּרָכָה אַחֶרֶת לְדַעַת הַמַּחְמִירִין לְעֵיל בְּבֵית אֻמְצָעִי, אֲבָל מֵהַמַּגֵּן אַבְרָהָם לְעֵיל בְּסִימָן מ"ה (סק"ב) מַשְׁמַע לְהָקֵל בָּזֶה דְּאֵין בָּזֶה זֶהָמָא, וְכֵן כָּתַב בִּכְרֵכֵי יוֹסֵף (סי' פה סק"י). וְהִנֵּה (ח) בְּמִקְוֶה שֶׁשּׁוֹפְכִין בָּהּ מַיִם חַמִּין יֵשׁ לוֹמַר דְּיֵשׁ בָּהּ הַבֶּלַע, וּמִכָּל מָקוֹם אָפְשָׁר לוֹמַר דְּאֵין בָּהּ זֶהֲמָא וְהַבֶּלַע כָּל דְּהוּ כְּמוֹ בְּמֶרְחָץ. וְהָנֵי מִקְוָאוֹת הָעוֹמְדִים בַּמֶּרְחָץ גּוּפֵיהוּ, בַּמֶּרְחָץ וַדַּאי אָסוּר לְבָרֵךְ שָׁם בִּרְכַּת הַטְּבִילָה, וַאֲפִלּוּ בַּמַּיִם צָרִיךְ עִיּוּן, דְּיֵשׁ לוֹמַר הַבֶּלַע דְּמֶרְחָץ נִפְיָשׁ וּבַמַּיִם נַמִּי אָסוּר [פְּרִי מְגַדִּים (שם), וְעַיֵּן מַה שֶּׁכָּתַב עוֹד בָּזֶה בְּסִימָן מ"ה בְּאֵשֶׁל אַבְרָהָם (סק"ב)]: (ה) **לְהַרְהֵר שָׁם.** וַאֲפִלּוּ נֶגֶד אֲנָשִׁים עֲרֻמִּים, דְּהַרְהוּר נֶגֶד עֶרְוָה אֵין אִסּוּר: (ו) **אֲפִלּוּ שְׁאֵילַת שָׁלוֹם אָסוּר.** כִּי שָׁלוֹם הוּא שְׁמוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, שֶׁנֶּאֱמַר (שופטים ו כד) 'וַיִּקְרָא לוֹ ה' שָׁלוֹם'. וְהוּא הַדִּין (ט) שֶׁאָסוּר לִתֵּן שָׁלוֹם לַחֲבֵרוֹ בְּמְבוֹאוֹת הַמְּטֻנָּפוֹת, דְּכָל דִּינוֹ כְּבֵית הַפְּנִימִי. וְאָדָם שֶׁשְּׁמוֹ שָׁלוֹם, יֵשׁ אוֹסְרִין בְּבֵית הַמֶּרְחָץ לִקְרוֹתוֹ בְּשְׁמוֹ אֶלָּא בִּלְשׁוֹן לַ"ז, (י) וְיֵשׁ מַתִּירִין כֵּיוָן שֶׁאֵינוֹ מִתְכַּוֵּן עַל עִנְיַן הַשָּׁלוֹם, אֶלָּא לְהַזְכָּרַת שְׁמוֹ שֶׁל אוֹתוֹ אָדָם, (יא) ב]וּכְדִבְרֵי סוֹפְרִים הַלָּךְ אַחַר הַמַּקֵּל, וְכֵן נוֹהֲגִין, וְיֵרֵא שָׁמַיִם יֵשׁ לוֹ לְהַחְמִיר, יַעַן כִּי הַרְבֵּה מֵאַחֲרוֹנִים אוֹסְרִין, (יב) וְיִבָּלַע הַמֵּ"ם וְיֹאמַר רַק שָׁלוֹ בְּלֹא מֵ"ם אוֹ שָׁלוֹן בְּנוּ"ן, וְגַם (יג) בְּאֶגֶּרֶת הָרְשׁוּת נָכוֹן שֶׁלֹּא לִכְתֹּב שָׁלוֹם עִם וָא"ו רַק שָׁלֵם, שְׁמָצוּי לִזָּרֵק בָּאַשְׁפּוֹת: (ז) **לַעֲנוֹת אָמֵן.** עַל אֶחָד שֶׁאָמַר בְּחוּץ אוֹ בְּאֵיזֶה בַּיִת שׁוּם בְּרָכָה, (יד) וְנִרְאֶה דְּהַיְנוּ דַּוְקָא בַּבַּיִת הַפְּנִימִי דְּהוּא כְּבֵית הַכִּסֵּא, אֲבָל בְּבֵית אֻמְצָעִי שָׁרֵי לַעֲנוֹת. (טו) גַּם אִם שָׁאַל לוֹ אָדָם דְּבַר הֲלָכָה בַּבַּיִת הַפְּנִימִי, אָסוּר לוֹמַר לוֹ אֵין מְשִׁיבִין בְּמֶרְחָץ, וְהוּא הַדִּין כְּשֶׁנִּתַּן לוֹ אָדָם אֶחָד שָׁלוֹם בְּמֶרְחָץ, (טז) אָסוּר לוֹמַר אֵין מְשִׁיבִין בְּמֶרְחָץ, אֲבָל רַשַּׁאי לוֹמַר בְּכָל זֶה מֶרְחָץ הוּא, דְּזֶה לֹא הָוֵי אֲפִלּוּ הַרְהוּר. ג]אֲבָל בְּבֵית אֻמְצָעִי מֻתָּר לוֹמַר לוֹ אֵין מְשִׁיבִין בְּמֶרְחָץ, (יז) וְיֵשׁ מַחְמִירִין גַּם בְּבֵית אֻמְצָעִי בָּזֶה, רַק אִם יֵשׁ בּוֹ מְשׁוּם דַּרְכֵי שָׁלוֹם מֻתָּר לוֹמַר בִּלְשׁוֹן זֶה. אֵין לְשַׁחוֹת בְּבֵית הַמֶּרְחָץ כִּי הֲלֹא אָסוּר לְבָרֵךְ שָׁם, וּבְלֹא בְּרָכָה אֵין לְשַׁחוֹת, מַסִּיק בְּפְרִי מְגַדִּים (משז"ז סק"ג) שֶׁיְּבָרֵךְ בְּבֵית הַחִיצוֹן אוֹ בַּחֲדַר הַבַּלָּן בְּשָׁעָה שֶׁאֵין שָׁם בְּנֵי אָדָם עֲרֻמִּים, [אוֹ שֶׁיִּכָּנֵס בְּבֵית הַטְּבִילָה בַּמַּיִם עַד לְמַעְלָה מֵעֶרְוָתוֹ], וְגַם יִכָּסֶה רֹאשׁוֹ, וִיבָרֵךְ וְיִשְׁתֶּה שָׁם מְעַט עַל מְנָת לִשְׁחוֹת בַּמֶּרְחָץ, וְהוּא עֲרֻמִּים, [אוֹ שֶׁיְּכַוֵּן בְּבֵית הַטְּבִילָה בַּמַּיִם עַד לְמַעְלָה מֵעֶרְוָתוֹ], וְגַם יִכָּסֶה רֹאשׁוֹ, וִיבָרֵךְ וְיִשְׁתֶּה שָׁם מְעַט עַל מְנָת לִשְׁחוֹת בַּמֶּרְחָץ, וְהוּא

בֵּאוּר הֲלָכָה

וּמַה שֶּׁתָּבְנוּ בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק"ג) **אֲפִלּוּ הָיְתָה דַּרְכּוֹ וכו' וּבִימֵי הַחֹרֶף וכו',** הוּא יְרוּשַׁלְמִי (ברכות פ"ב ה"ג), **וּפְשׁוּט דְּמֵירֵי שֶׁלֹּא נִבְנָה הַבִּנְיָן מִתְּחִלָּה לְשֵׁם מֶרְחָץ, דְּאִי לָאו הָכִי הָיוּ רוֹחֲצִין בּוֹ רַק פַּעַם אַחַת, גַּם כֵּן דִּינוֹ כְּבֵית הַכִּסֵּא יָשָׁן:**

*** וּבַפְּנִימִי שֶׁכֻּלָּם עוֹמְדִים שָׁם עֲרוּמִים.** **בִּירוּשַׁלְמִי** (שם) **אֵיתָא שָׁרֵי בְּנֵי אָדָם עוֹמְדִים שָׁם עֲרוּמִים:**

שַׁעַר הַצִּיּוּן

א (ג) גְּמָרָא (שבת י.): **(ב)** בֵּ"ח (ס"א) וּפְרִישָׁה בְּסִימָן מ"ה (סק"ב): **(ג)** בֵּית יוֹסֵף וְאֲלִיָּה רַבָּה (סק"א): **(ד)** פְּרִי מְגַדִּים (א"א סק"א): **(ה)** יְרוּשַׁלְמִי בְּרָכוֹת פֶּרֶק ב' (ה"ג). וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הַלָּכָה (ד"ה ובישן): **(ו)** פָּנִים מְאִירוֹת (ח"א סי' פז) וְשַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה (סק"ב): **(ז)** פְּרִי מְגַדִּים (משז"ז סק"ב): **(ח)** פְּרִי מְגַדִּים (שם). וְכֵן בְּמִחָצִית הַשֶּׁקֶל (סי' פה סק"ב) מִסְתַּפֵּק בָּזֶה: **(ט)** מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ב): **(י)** ט"ז (סק"ג): **(יא)** תְּבוּאוֹת שׁוֹר (בכור שור סנהדרין סה.): **(יב)** חַיֵּי אָדָם (ח"א כלל ג סל"ו): **(יג)** שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה (סק"ב): **(יד)** פְּרִי מְגַדִּים (משז"ז סק"ג): **(טו)** מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ב): **(טז)** פְּרִי חָדָשׁ (ד"ה אפילו): **(יז)** פְּרִי מְגַדִּים (משז"ז סק"ב): **(יח)** מִחָצִית הַשֶּׁקֶל (סק"ב ד"ה אם שאל):

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] וכן דעת השו"ע הרב (ס"א). **ב]** וכן בשו"ע הרב (שם בסוגריים) כתב: ובדברי סופרים הלך אחר המיקל וכן נוהגין. **ג]** וכן כתב בשו"ע הרב (שם).

עוז והדר - Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah